

N:o 48.

Ank. till Riksd. Kansli den 14 Maj 1873, kl. 11 f. m.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om upphörande af
klockares brefbäringsskyldighet.*

I 24 kap. 32 § kyrkolagen, som handlar om klockares skyldigheter, stadgas bland annat: »Han skall ock bära kapitlets, prostens och kyrkoherdens bref till posten, när de honom tillhandakomma, till nästa klockare, och, der sådant försummas, till skadan, som deraf timar, svara».

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till Lag-Utskottets behandling öfverlemnad motion (N:o 158) har Herr *A. P. Danielsson* föreslagit, att Riksdagen måtte för sin del besluta:

»1:o) att förberörda stadgande i 24 kap. 32 § af 1686 års kyrkolag måtte till kraft och verkan upphävas; och

2:o) att prostens och kyrkoherdens embetsskrifvelser i tjensteärenden måtte ordnas på samma sätt som Riksdagen möjligen kommer att besluta om kronobrefbäringsskyldighetens ordnande».

I afseende härå får Utskottet erinra, dels att Rikets Ständer uti underdånig skrifvelse den 21 November 1863 — under förmälan att ett upphäfvande helt och hållet af klockares brefbäringsskyldighet icke borde ifrågakomma, innan densamma kunde af andra befordringsmedel ersättas, enär, derest presterskapet beröfvades tillfället att få sina embetsskrifvelser befordrade, deraf kunde vållas en isolering, som gjorde stiftsstyrelsen hardt nära omöjlig, eller ock presterskapet betungades med den ofta till utgifter föranledande postbefordringsskyldighet, hvilken för närvarande såsom ett tjensteåliggande tillhörde klockarne, samt att det syntes icke vara med rättvisa och billighet förenligt att sålunda befria en klass af tjenstemän från dess göromål, för att utan ersättning lägga desamma på en annan klass — anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes tillse, huruvida och i hvad mån fribrefsrätt kunde pastorsembetena i riket för deras embetsskrifvelser tilläggas; dels ock att innevarande Riksdag bifallit Kongl. Maj:ts nådiga proposition derom, att den skyldighet till ombesörjande af allmänna kungörelsers, tjenstbrefs o. s. v. fortskaffande, som nu under benämning af kronobrefbäring åligger krono-, skatte- och allmänna frälsehemman, må

med utgången af innevarande år upphöra och bestyret med den så kallade ordinarie kronobrefbäringen i stället öfvertagas af Postverket, hvilket i sådant afseende skulle hafva dels att i de särskilda orterna i samband med förut varande postvägar inrätta nya postgångar å de linier, som efter vederbörande Länsstyrelsers hörande pröfvas såväl för kronobrefvens behöriga fortskaffande som för den enskilda brevexlingen mest ändamålsenliga, och dels att å lämpliga punkter, — om så skulle erfordras en inom hvarje socken, — öppna poststationer eller brefbäringsstationer, der de, hvilka för närvarande ega begagna sig af kronobrefbäringen, skulle vara skyldiga att i eller utan lösväska aflemna och afhemta sina ifrågasvarande försändelser; — allt emot det att, till beredande af tillgång för bestridande af härmed förenade kostnader, ett förslagsanslag anvisades för att, efter upphäfvande af fribrefsrätten och enligt de närmare föreskrifter, som Kongl. Maj:t kan finna godt att meddela, användas till betalande af belöpande vanliga postafgifter ej mindre för kronobrefven än afven för alla andra till postbefordran aflemnade tjenstebref och öfriga sådana försändelser, som på grund af sin likhet med tjenstebrefven hittills varit portofria.

Enär Rikets Ständers ofvanberörda underdåniga skrifvelse den 21 November 1863, som, enligt hvad Justitie-ombudsmannens embetsberättelse utvisar, fortfarande är beroende på Kongl. Maj:ts nådiga pröfning, afser att bereda klockarne befrielse från eller åtminstone lindring i deras brefbäringsskyldighet, torde Riksdagens åsigter härom få anses såsom redan gifna. Men beträffande sättet för sakens genomförande synes frågan hafva kommit i en förändrad ställning till följd af ofvanberörda beslut i fråga om kronobrefbäringen. Lika väl som denna torde klockarnes brefbäringsskyldighet lämpligen kunna öfvertagas af Postverket. Och Utskottet får alltså vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida, i likhet med hvad redan blifvit beslutadt i fråga om kronobrefbäringen, den brefbäringsskyldighet, som enligt 24 kap. 32 § kyrkolagen åligger klockare, må kunna öfverflyttas på Postverket, samt derefter hos Riksdagen göra den framställning i ämnet, som för ändamålet vinnande kan finnas erforderlig.

Stockholm den 13 Maj 1873.

På Utskottets vägnar:

H. G. v. Gegerfelt.

Herr Grefve *Mörner* har begärt få antecknad, att han vid ärendets behandling inom Utskottet icke närvarit.

N:o 49.

Ank. till Riksd. Kansli den 14 Maj 1873, kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion angående användandet af inkomster af ledigt pastorat.

Andra Kammaren har till Lag-Utskottet hänvisat en af Herr *Nils Nilsson* från Malmöhus län väckt motion (N:o 67), hvori föreslås, att Riksdagen måtte för sin del besluta, »att de inkomster af ett ledigt pastorat, som enka eller oförsörjda barn efter afliden prest icke berättigas uppbära och icke erfordras till lön för den prestman som förrättar embetet under ledigheten, eller böra utgå för onera och andra lägenheten vidlådande utgifter, skola tillfalla pastoratets skolväsende, att, der flera skoldistrikt finnas inom pastoratet, fördelas dem emellan, efter antalet i skolåldern varande barn».

Enligt gällande stadga för rikets elementarläroverk, hvilken i detta afseende öfverensstämmer med äldre föreskrifter i ämnet, ingå ifrågasvarande medel till vederbörande stifts byggnadskassa, som är afsedd för elementarläroverkens behof. Något giltigt skäl, hvarför dessa medel blifvit anvisade till ett sådant ändamål, torde ej kunna anföras. Då presterskapets aflöning i väsendtlig mån bekostas af församlingarne sjelfva, synes billigheten fordra, att de besparingar, hvarom här är fråga, komma församlingarne till godo, för att, såsom motionären ifrågasatt, användas till folkskoleväsendets befordrande.

I öfverensstämmelse med motionärens förslag får Utskottet alltså vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte för sin del besluta, att de inkomster af ledigt pastorat, som enka eller oförsörjda barn efter afliden prest icke berättigas uppbära och icke erfordras till lön för den prestman, som förrättar